

Posudek bakalářské práce Lucie Smolarové Přejatá slovesa v současné psané publicistice

Autorka si v předložené bakalářské práci stanovila zajímavý cíl, a sice popsat a charakterizovat problematiku přejímání sloves z cizích jazyků v současné češtině. Jazykový materiál získala excerpací slovesných tvarů z publicistických textů tří současných deníků (Blesk, Lidové noviny a Právo). Autorka si uvědomuje, že otázkám přejímání slov do češtiny byla sice věnována v české lingvistice značná pozornost, ale práce zaměřené na jednotlivé slovní druhy jsou ojedinělé. Hned v úvodní části předložené práce si autorka stanovuje kritéria svého zkoumání (konkrétně např. jazyk původu přejatých sloves, spisovnost a nespisovnost výrazů, způsob, kterým přejatá slovesa vyjadřují vid atd.). Jedním z kritérií je podle autorky „sémantická oblast jazyka“. Při obhajobě by bylo vhodné vysvětlit, jak vnímá toto kritérium, jak bylo vymezeno.

Úvodní části práce tvoří kromě 1. kapitoly (zaměřené na stanovení hypotéz a na popis užitých metod) kapitoly věnované slovesu jako slovnímu druhu (klasifikace sloves v češtině, druhy slovesných tvarů, tvoření sloves), problému přejímání slov v češtině (mj. přejímání jako jedna z vývojových tendencí, zvláštní způsoby přejímání, postoje uživatelů jazyka k přejímání z cizích jazyků, adaptace přejatých sloves atd.).

Při zpracování úvodních kapitol se opírá o teoretické práce M. Čechové, M. Těšitelové, D. Svobodové, H. Chýlové, M. Dokulila aj.). V teoretické části práce autorka prokázala schopnost velmi dobře pracovat s odbornou literaturou.

Na základě pečlivě a promyšleně stanovených kritérií podrobila autorka získaný excerpovaný jazykový materiál detailní analýze. Ta je představena v kapitole 5 a 6. Postupuje podle zvolených kritérií a vždy se důsledně pokouší provést kvantitativní analýzu, dále srovnání výsledků šetření se závěry publikovanými v odborné literatuře a dále srovnání výsledků šetření se stanovenými hypotézami. V této části je velmi zajímavé zpracování kritéria zaměřeného na klasifikaci sloves vyjadřujících vid podle typu domácího prefixu. Jednoznačně převažujícím typem jsou podle autorčina zjištění slovesa s prefixem *z*. Tento typ je velmi zajímavý z hlediska svého stylového příznaku (to si ale autorka uvědomuje).

V tabulce č. 8 je uveden jako jeden z cizích prefixů *ad-* (příklady pak *aklimatizovat*, *akumulovat* aj), podobně prefix *ex-* a příklad *emigrovat*, *kom-* a příklady *koncentrovat*, *koexistovat*. Skutečně měla autorka na mysli tyto příklady?

Oceňuji fakt, že se autorka pokouší o důkladnou analýzu všech excerpovaných jevů. Je třeba konstatovat, že byl shromážděn velmi rozsáhlý a zajímavý jazykový materiál. Je natolik zajímavý, že by podle mého názoru mohl sloužit jako východisko k dalšímu zkoumání a klasifikaci (mj. i pokud jde o stylovou hodnotu a rozvrstvení popsaných jazykových prostředků). Kladem práce je také pečlivě zpracovaný rejstřík veškerých excerpovaných sloves.

K práci mám jen několik drobných připomínek: Na str. 5 je méně šťastná formulace: „*mít k dispozici co nejvíce jednoznačně definovanou jednotku souboru...*“. Na str. 6: „*Lidové noviny vycházejí každý den v týdnu kromě neděle a byly založeny v roce 1893 v Brně.*“ Na str. 8 se vyskytuje interpunkční chyba. Předložka *mimo* má vazbu s akuzativem, tedy *mimo slovesa*, nikoliv *mimo sloves* (úvodní text k rejstříku).

Tyto drobné nedostatky však v žádném případě nesnižují výbornou úroveň předložené práce. Domnívám se, že autorka splnila beze zbytku cíl, který byl stanoven.

Doporučuji práci k obhajobě a navrhuji hodnocení **v ý b o r n ě**.

V Plzni 1. 9. 2019

Souhlasí s originálem

PhDr. Jana Vaňková (oponentka)

Čápadětská univerzita v Plzni
Fakulta pedagogická
katedra českého jazyka a literatury